

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА**

**Оцінювання напрямів оптимізації фінансового потенціалу
підприємства**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконав: студент 451 групи
Спеціальності 076 Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність
Освітньо-професійної програми
Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність
Лапушинський Олег Андрійович

Керівник доцентка, докторка економічних
наук Петренко Вікторія Сергіївна
(наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)
Рецензент директор з розвитку персоналу
ТОВ «Автопланета Плюс» Крамаровська
Лариса Петрівна
(посада, П.І.Б.)

Херсон – 2021

ЗМІСТ

ЗМІСТ.....	2
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.....	6
1.1. Роль, поняття, види та основні напрямки оцінки фінансового потенціалу підприємства.....	6
1.2. Оцінка фінансового потенціалу підприємства в сучасних умовах: особливості, недоліки та шляхи вирішення.....	14
1.3. Порівняння зарубіжного і вітчизняного досвіду.....	18
РОЗДІЛ 2.....	24
«АВТОПОБУТ СЕРВІС».....	24
2.2. Аналіз фінансової стійкості, ліквідності і платоспроможності....	29
2.3. Основні напрямки покращення фінансового потенціалу підприємства.....	35
ВИСНОВОК.....	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40

ВСТУП

Фінансове становище є результатом взаємодії всіх виробничо-господарських факторів. Фінансовий потенціал підприємства знаходиться в прямій залежності від того, наскільки швидко обігові кошти, вкладені в підприємницьку діяльність, перетворюються в реальні активи.

Оцінка фінансового потенціалу організації дозволяє виявити вже існуючі і проблеми які тільки намітилися, і привернути до них увагу керівництва організації. З його допомогою розробляється тактика і стратегія розвитку організації, аргументуються управлінські рішення і плани, виявляються резерви підвищення ефективності виробництва, оцінюються результати діяльності підрозділів і працівників та проводиться контроль за їх виконанням. Від фінансового потенціалу підприємства залежить багато в чому успіх його виробничої діяльності. Тому аналізу фінансового стану підприємства приділяється багато уваги. Роль аналізу як засобу управління виробництвом підвищується. Це обумовлено різними показниками: необхідністю постійного підвищення ефективності виробництва у зв'язку зі зростанням вартості сировини, підвищенням наукоємності та капіталомісткості виробництва, загостренням внутрішньої і зовнішньої конкуренції; переходом до ринкової економіки, в якій посилюється відповідальність за наслідки прийнятих рішень.

Актуальність проведення оцінки фінансового стану відображена зокрема у визначенні фінансового аналізу. Під фінансовим аналізом розуміється процес, який складається з вивчення інформації про фінансовий стан господарюючого суб'єкта, фінансових результатів його роботи в минулому для проведення оцінки майбутніх умов і результатів. Виходячи з цього, можна говорити, що головне завдання проведення

фінансового аналізу скорочення неминучою невизначеності, яка пов'язана з прийняттям економічних рішень, орієнтованих у майбутнє. Використовуючи даних підхід, можна стверджувати, що фінансовий аналіз використовується аналітиками для обґрунтування довгострокових і короткострокових економічних рішень та доцільності залучення інвестицій; засоби оцінки майстерності і якості управління; способів прогнозу майбутніх доходів і витрат.

Таким чином, аналіз фінансового стану підприємства є важливим інструментом виявлення його місця в ринковому середовищі, що зумовило вибір даної теми роботи. Виходячи з вище викладеного, тема є актуальною.

Об'єктом дослідження виступає АТ «Автопобутсервіс».

Предметом дослідження фінансовий потенціал підприємства.

Метою дослідження є розробка заходів для зміцнення фінансового стану і подальшого розвитку АТ «Автопобутсервіс».

Поставлена мета вимагала вирішення ряду завдань:

- розкрити поняття і теоретичні основи оцінки фінансового стану підприємства;
- визначити особливості, недоліки та шляхи покращення фінансового потенціалу підприємства в сучасних умовах;
- розглянути зарубіжний і вітчизняний досвід проведення оцінки фінансового стану підприємства;
- провести аналіз фінансового стану АТ «Автопобутсервіс»;

Теоретичною і методичною базою дослідження виступили наукові праці вчених, як вітчизняних так і зарубіжних, з проблем фінансового потенціалу. Особлива увага приділялася публікацій періодичної преси, в тому числі спеціалізованим виданням, які безпосередньо присвячені питанням аналізу фінансового стану, стійкості і платоспроможності.

Інформаційною базою дослідження виступила фінансова звітність

аналізованого підприємства за 2017-2019 рр.

Результати роботи мають практичну значимість і можуть застосовуватися в практиці управління фінансами АТ «Автопобутсервіс» з метою поліпшення фінансового стану підприємства.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Роль, поняття, види та основні напрямки оцінки фінансового потенціалу підприємства

Фінансовий потенціал – це «найважливіша характеристика економічної діяльності організації. Від нього багато в чому залежить стабільність і ефективність діяльності організації, фінансовий стан визначає потенціал організації в діловому співробітництві, оцінює ступінь гарантованості економічних інтересів організації та її партнерів.» [19, с. 36].

В аналізі застосовують різні методиками для визначення фінансово-господарського стану організацій. Однак, ключові принципи і послідовність процедури аналізу є ідентичними і мають незначні відмінності. Методика аналізу являє собою сукупність аналітичних процедур використовуваних для визначення стану його фінансово-господарської діяльності.

Головною метою аналізу фінансового потенціалу організації є своєчасність виявлення і усунення недоліків у фінансово-господарській діяльності. При цьому необхідно приділяти особливу увагу для пошуку резервів поліпшення його платоспроможності та фінансової стійкості. У сучасній вітчизняній економічній літературі фінансовий потенціал суб'єкта господарювання трактується з різних позицій, у своїй немає єдиного методологічний підхід до його визначення, що ускладнює побудову універсальних практичних методик аналізу (таблиця 1).

В цілому, під фінансовим станом можна розуміти «здатність підприємства фінансувати свою діяльність. Воно характеризується

забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання, фінансовими взаємовідносинами з іншими юридичними та фізичними особами, платоспроможністю і фінансовою стійкістю.» [20, с. 26]

Таблиця 1.1

Трактування поняття фінансовий потенціал

Джерело	Характеристика
Економічний словник [11, с. 890]	Стан економічного суб'єкта, що характеризується наявністю у нього фінансових ресурсів, забезпеченістю коштами, необхідними для господарської діяльності, підтримання нормального режиму роботи і життя, здійснення грошових розрахунків з іншими суб'єктами
Каретникова Т.М.[25, с. 52]	Комплексне поняття, яке характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів організації
Баканов М.І.	Платоспроможність підприємств, в здатності вчасно задовольняти платіжні вимоги постачальників техніки і матеріалів відповідно до господарськими договорами повертати кредити, виплачувати заробітну плату робітникам і службовцям, вносити платежі в бюджет

Фінансовий потенціал, на думку Т. М. Каретникова, «може бути стійким, нестійким і кризовим. Здатність підприємства своєчасно проводити платежі, фінансувати свою діяльність на розширеній основі свідчить про його хорошему фінансовому стані.» [25, с. 52] Тому фінансова діяльність фірми повинна бути спрямована на забезпечення збалансованих потоків надходжень і витрачання грошових коштів. Фінансовий стан організації – «це комплексне поняття, яке характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів організації. Фінансове становище є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин організації і тому визначається всією сукупністю виробничо-господарських факторів.» [1, с. 34]

Фінансовий потенціал в основному залежить від швидкості

обороту виробничих фондів, а саме оборотних коштів, що обумовлюється ступенем виконання фінансового плану та станом поповнення власних коштів за рахунок прибутку та інших джерел. Фінансовий потенціал проявляється «в платоспроможності підприємств, в здатності вчасно задовольняти платіжні вимоги постачальників техніки і матеріалів відповідно до господарськими договорами, повертати кредити, виплачувати заробітну плату робітникам і службовцям, вносити платежі в бюджет» [4, с. 286].

Виходячи зі змісту визначення фінансового стану, можна зробити наступний основний висновок про те, що фінансовий стан підприємства виражається в: раціональності структури активів і пасивів, тобто коштів підприємства та їх джерел; ефективності використання майна та рентабельності продукції; ступеня його фінансової стійкості; рівень ліквідності і платоспроможності підприємства.

«У процесі господарської діяльності відбувається безперервний процес кругообігу капіталу, змінюються структура засобів і джерел їх формування, наявність і потреба у фінансових ресурсах і, як наслідок, змінюється фінансовий стан підприємства, зовнішнім проявом якого виступає платоспроможність.» [34, с.42] Фінансовий потенціал підприємства, його стійкість, стабільність залежать від результатів його виробничої і комерційної діяльності. Отже, можна зробити висновок, що «фінансовий потенціал» є більш широким поняттям, ніж «фінансова стан», а фінансова стійкість виступає однією із складових частин характеристики фінансового стану підприємства.

В цілому, поняття фінансовий потенціал можна охарактеризувати наступним чином: фінансовий стан можна розуміти як точкову характеристику всього процесу кругообігу капіталу по осі часу, яка відображає одночасно здатність підприємства до подальшого функціонування і розвитку: під фінансовим потенціалом «розуміється

економічна категорія, яка відображає стан капіталу в процесі його кругообігу і здатність підприємства саморозвиватися на певний період часу.» [14, с. 86].

Основні характеристики фінансового стану - склад парламенту й розміщення коштів, структура їх джерел, швидкість обороту капіталу, здатність підприємства погашати свої зобов'язання вчасно та в повному обсязі і багато інших.

Фінансовий стан характеризується розміщенням коштів підприємства, його інвестиційної діяльністю; особливо необхідно відзначити наявність планово-контрольного аспекту даної категорії: дана категорія дає характеристику ступеня розміщення і використання коштів. «Воно обумовлено ступенем виконання фінансового плану і мірою поповнення власних коштів за рахунок прибутку та інших джерел відповідно до поставлених планів, а також швидкістю обороту виробничих фондів і особливо оборотних коштів;» [24, с. 21] під фінансовим станом розуміється платоспроможність підприємства, так як дана категорія характеризує ступінь забезпеченості або незабезпеченості підприємства фінансовими ресурсами для забезпечення його господарської діяльності; фінансовий стан є складовою частиною економічного потенціалу підприємства, яка відображає його фінансові результати діяльності. Можливість господарюючого суб'єкта досягти поставлені цілі за допомогою матеріальних, трудових і фінансових ресурсів називається економічним потенціалом. Можна виділити дві його сторони: майнове і фінансове становище підприємства.

Фінансовий стан характеризує інвестиційну привабливість підприємства, його конкурентоспроможність на фінансовому ринку. Тобто фінансовий стан підприємства характеризує його фінансову конкурентоспроможність (тобто кредитоспроможність або платоспроможність), використання фінансового капіталу і ресурсів,

виконання зобов'язань перед іншими підприємствами та державою; є обліковий підхід до визначення фінансового стану, який свідчить, що фінансовий потенціал - це сукупність показників фінансової звітності підприємства: сукупність економічних показників, які відображені в бухгалтерському балансі на початок та кінець кварталу, півріччя, дев'яти місяців, року у вигляді залишків по рахунках бухгалтерського обліку або сукупності рахунків. Фінансовий стан також дає загальне уявлення про зміну в розміщенні коштів і джерела їх покриття (власних або позикових) на кінець періоду в порівнянні з їх початком.

Характерною рисою оцінки фінансового стану є процес виявлення тенденцій і закономірностей функціонування і розвитку підприємства, втрачених можливостей і резервів. Крім того, це розробка практичних пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення діяльності підприємства. При цьому завданням оцінки фінансового стану є виявлення відхилень від глобальних тенденцій, порушень економічних закономірностей, диспропорцій в роботі підприємства [1, с. 20].

Значимість оцінки фінансового стану в управлінні організацією, складні досліджувані явища і процеси зумовлюють різноманітність наукового апарату. Аналіз теоретичних і практичних підходів показав наявність безлічі використовуваних наукових підходів: системний, комплексний, інтеграційний, маркетинговий, функціональний, предметний, процесний, нормативний та ін. Кожен із зазначених підходів відображає або характеризує лише один з аспектів економічного аналізу [5, с. 130].

Залежно від поставлених цілей аналіз може бути [6, с. 85]: експрес-оцінка фінансово-економічного стану: включає розрахунок показників, які характеризують діяльність компанії, дають оцінку майнового та фінансового становища (структури капіталу, рентабельності, ліквідності компанії, показників оборотності активів і

власного капіталу, структури доходів та витрат і ін.); експрес-аналіз фінансово-економічного стану підприємства включає розрахунок і аналіз основних показників, які виступають показовими з точки зору оцінки діяльності компанії. Даний аналіз дозволяє виявити динаміку зміни ряду показників за досліджуваний період, встановити ті чи інші причини зміни цих показників; комплексний аналіз фінансово-економічної діяльності передбачає проведення аналізу джерел формування і напрямків розміщення капіталу, ефективності його використання, аналізу фінансової стійкості і платоспроможності підприємства, а також проведення аналізу використання основних засобів, матеріальних і трудових ресурсів, виробництва, реалізації, собівартості продукції і фінансових результатів діяльності підприємства. Крім того, оцінюється рівень ефективності інвестиційної діяльності та ступінь ймовірності банкрутства підприємства. собівартості продукції і фінансових результатів діяльності підприємства. Крім того, оцінюється рівень ефективності інвестиційної діяльності та ступінь ймовірності банкрутства підприємства. собівартості продукції і фінансових результатів діяльності підприємства. Крім того, оцінюється рівень ефективності інвестиційної діяльності та ступінь ймовірності банкрутства підприємства.

Інформаційною базою проведення будь-якого виду аналізу у вітчизняній практиці виступає фінансова звітність, сукупність установчих документів, загальна інформація про компанію, внутрішня звітність, яка не є уніфікованою, щодо якої гарантується конфіденційність [4, с. 84].

Оцінка роботи підприємства може бути проведена на основі використання оперативного, розгорнутого і експрес-аналізу (таблиця 1.2) [12, с. 43]. При цьому, необхідно зазначити, що кожному виду аналізу повинна бути покладена своя мета і поставлені свої завдання,

використані свої вихідні форми і свій алгоритм.

Таблиця 1.2

Види аналізу фінансового стану підприємства

оперативний аналіз	розгорнутий аналіз		Експрес-аналіз
Вихідна інформація			
Бухгалтерська база даних	Бухгалтерська база даних	комплект річний звітності	Бухгалтерський баланс
Вихідні документи та особливості аналізу			
Зведені рапорти внутрішньої звітності, аналізу та аудиту: аналіз в реальному режимі часу;	Аналітичні фінансові таблиці та універсальні аналітичні баланси: побудова балансу доходів і витрат;	Таблиці і графіки: встановлення внутрішньої взаємозв'язку між залишками активів і капіталу;	Аналіз майнового стану
Усунення дублювання інформації в управлінському обліку;	Розрахунок коефіцієнтів платоспроможності за період;	аналіз платоспроможності, поточної ліквідності і економічного зростання;	Аналіз фінансових результатів
Вихідні документи та особливості аналізу			
пристосування бухгалтерського обліку до потреб аналітики (за рахунок налаштування плану рахунків);	Об'єднання всіх форм звітності в одному форматі;	побудова графіка фінансово-економічного стану підприємства;	Аналіз фінансового стану
облік і контроль матеріальних, грошових і документарних потоків;	встановлення внутрішнього взаємозв'язку між активами і капіталом;	факторний аналіз фінансової стабільності;	-
виявлення арифметичних і логічних помилок	Аналіз платоспроможності, економічного зростання та поточної ліквідності; побудова графіка фінансово економічного стану підприємства; моделювання фінансової стійкості	моделювання фінансової стійкості	-

Якщо оперативний аналіз показує відхилення в поточному

розвитку, то результати розгорнутого аналізу дозволяють судити про конкретні показники за весь період, а експрес-аналіз дає динамічну оцінку розвитку даного підприємства.

Розглянувши характеристики всіх видів аналізу, можна говорити про те, що використання всіх трьох видів аналізу в компетенції внутрішнього аналітика, так як він має доступ до всієї інформаційної бази, при цьому зовнішній аналітик тільки провести експрес-аналіз даних бухгалтерського балансу, який є часто єдиним джерелом інформації.

Однак необхідність проведення експрес-аналізу внутрішнім аналітиком набагато вище, ніж в інших видах аналізу, особливо в оперативних цілях і в реальному режимі часу, так як для проведення даного виду аналізу використовується тільки поточна інформація, немає необхідності в очікуванні закриття періоду [6, с. 83]. Це вказує на крайню затребуваність експрес-аналіз фінансового стану підприємства, використовуючи лише дані бухгалтерського балансу. Незважаючи на те, що дана форма звітності містить невеликий обсяг інформації, він найбільш часто офіційно публікується і в вільному доступі для партнерів.

В цілому, можна говорити, що основною метою фінансового аналізу є отримання певного числа пріоритетних показників, що дають об'єктивну картину фінансового стану підприємства. При цьому менеджерів і аналітиків може цікавити як поточне фінансове становище підприємства, так і його прогноз на найближчу перспективу. Оцінка фінансового стану дозволяється виявити зміни у фінансовому стані в просторово-часовому розрізі, виявити основні фактори, що викликають зміни у фінансовому стані, спрогнозувати основні тенденції фінансового стану.

1.2. Оцінка фінансового потенціалу підприємства в сучасних умовах: особливості, недоліки та шляхи вирішення

Розглядаючи особливості проведення традиційного аналізу необхідно зазначити, що більшість наукових видань та навчально-практичних посібників пропонують проведення фінансового аналізу на основі лише комплекту річної звітності, в зв'язку з чим, традиційний аналіз проводиться тільки на цій інформаційній базі. Не можна погодитися з правильністю такого рішення, так як інформаційних джерел набагато більше, зокрема можна використовувати дані шахового бухгалтерського балансу, головної бухгалтерської книги і оборотно-сальдової відомості; комплекту річної, квартальної або місячної звітності.

Не можна не говорити про достоїнства бухгалтерської бази, так як, будучи повним джерелом, вона містить в собі інформацію за різні проміжки часу - рік, квартал і місяць, а також показує залишки і обороти по рахунках обліку активів і капіталу. Перевага цієї бази даних є наявність системності і можливості отримувати всі форми звітності станом на будь-яку дату і за будь-який період часу, а недолік - відсутність доступу для зовнішніх користувачів. Для усунення недоліку багато комп'ютерні програми мають окремими розділ «Звіти», який призначений для складання офіційних форм звітності, передбачають розділ «Фінансовий аналіз», який дозволяє провести аналіз статей кожної форми бухгалтерської звітності, розрахувати важливі показники і визначити відхилення цих показників від нормативних значень. В результаті, використовую одну і ту ж базу даних, внутрішні і зовнішні користувачі можуть отримувати потрібні дані незалежно один від одного. Так, бухгалтерія отримує повний комплект звітності за будь-який період часу, аналітики отримують вихідні форми для аналізу [48, с. 9].

Іншим варіантом є використання аналітика окремої програми з

фінансового аналізу, для якої використовується та ж сама бухгалтерська звітність за рік, яку перед цим необхідно сформувати.

Виходячи з вище сформованого, можна говорити про те, що не можна визнати вдалим використання для аналізу фінансового стану лише даних річної звітності, так як існує безліч інших джерел інформації. При цьому наявні методи проведення аналізу абсолютно не підходять для аналізу квартальної і місячної звітності, а повнота проведеного аналізу безпосередньо залежить від наявних джерел інформації.

Значущим чинником є відсутність обліку фактора доступності інформації в аналізі. Загальна думка така, що немає перешкод для отримань докладної інформації для аналізу. Фактично ж, доступ є у обмеженого кола осіб, таких як фінансовий директор та працівники фінансової служби, аудитори.

При цьому зовнішніх користувачів річної звітності досить широкий, в

зокрема ними виступають податкова інспекція, банк, органи статистики та акціонери, проте обсяг інформації значно скорочується. У багатьох господарюючих суб'єктів бухгалтерська звітність відкрита і доступна для будь-яких користувачів (розміщена на сайті компанії, передана контрагентом для оцінки, спрямована в банк для отримання кредиту). У цьому випадку кількість аналітиків збільшується багаторазово при різкому скороченні обсягів інформації. Звідси очевидно, що рівень доступності інформації істотно впливає на обсяг самої інформації і коло користувачів, а значить, більш доступна інформація має мінімальну кількість даних.

Вивчення різної вітчизняної та зарубіжної літератури свідчить про низку ефективності пропонованих в теорії і застосовуваних на практиці методів аналізу, так як традиційний фінансовий аналіз має

ряд недоліків (рис.1.1) [47, с. 85].

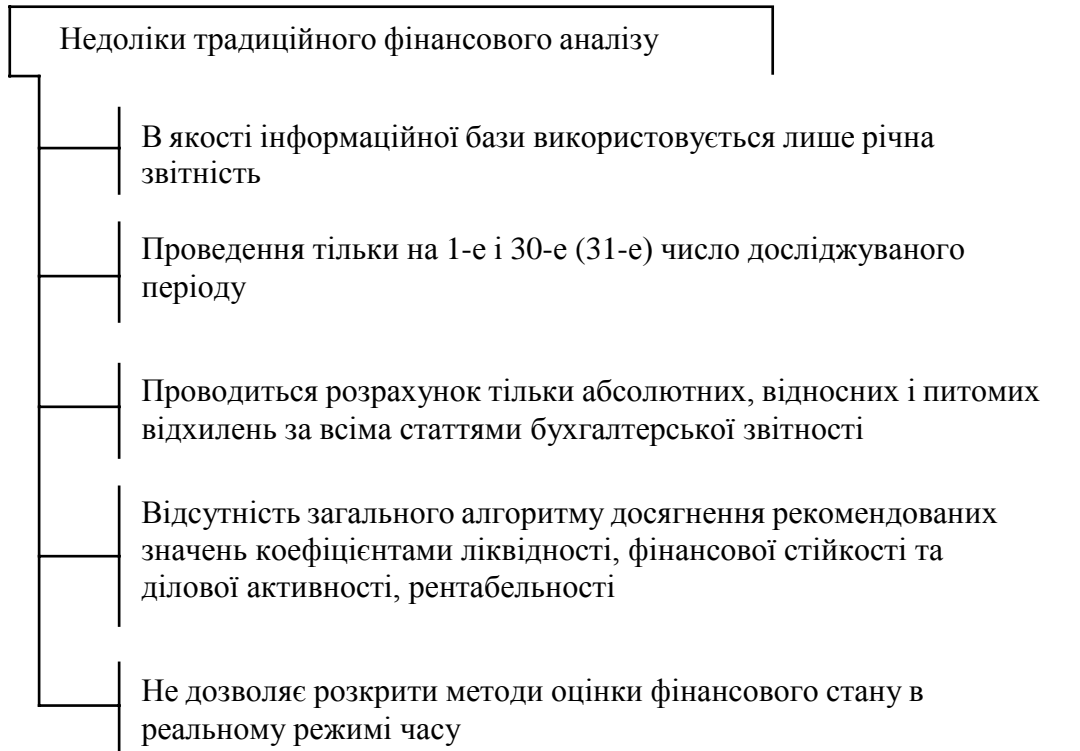

Рис.1.1. Недоліки проведення традиційного фінансового аналізу

Таким чином, можна виділити ряд недоліків при проведенні аналізу фінансового потенціалу. Це, перш за все, обмеженість

інформаційної бази аналізу - тільки дані річної бухгалтерської звітності. Проведення аналізу здійснюється тільки на перше і останнє число періоду, що аналізується, в результаті дані за другий і передостанній день не враховуються.

Розрахунок лише абсолютних і відносних відхилень не дає повної картини зміни в діяльності підприємства. Найважливішим недоліком у проведенні аналізу виступає відсутність загальних заходів, спрямованих на досягнення всіма показниками ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності, рентабельності та оборотності, нормативних значень. І на закінчення необхідно відзначити відсутність проведення аналізу в режимі часу.

Проводячи порівняльний аналіз внутрішнього змісту використовуваних форм бухгалтерської звітності, можна відзначити значні відмінності їх форм, варіантах уявлення та внесення змін. Так, бухгалтерський баланс містить лише залишки активів і капіталу на 1-е і останнє число року. Вивчаючи більш детально статті бухгалтерського балансу з метою використання їх в аналізі, можна відзначити істотний недолік: поєднання рядків 230 і 240 в активі балансу і відсутність рядків, які розкривають склад кредиторської заборгованості не дозволяє проводити поєднання аналізу дебіторської заборгованості з аналізом кредиторської заборгованості. Аналіз статей пасиву показав, що в зв'язку з відсутністю розшифровки кредиторської заборгованості неможливо оцінити стан заборгованості підприємства. В цілому нова форма бухгалтерського балансу дозволяє скоротити час на аналіз оборотності, так як в ній вказані 3 періоди, тобто можна безперешкодно визначити середньорічну вартість активів і капіталу. Раніше ж, для цього було потрібно мати в наявності окремо бухгалтерський баланс за звітний рік, окремо - за минулий рік. Хоча сторонній аналітик не завжди міг мати в наявності звітність за минулий і звітний рік. Недоліком нових форм

звітності при оцінці ділової активності підприємства є відсутність можливості розрахувати показники оборотності готової продукції, матеріалів, товарів відвантажених. Розрахунок даних показників в деяких випадках значно пояснює причину зміни оборотності запасів. Крім того, розрахунок даних показників сигналізує керівництву підприємства про наявність наднормативних залишків запасів або, навпаки, їх нестачі. Тобто результати такого аналізу спрямовані, перш за все, на оцінку заготівельної політики організації. Звіт про фінансові результати складається лише з оборотів по рахунках обліку фінансових результатів. Звіт про зміни капіталу »і звіт про рух грошових коштів мають і залишки, і обороти по рахунках. А будь-яка податкова декларація - це сукупність тільки оборотів.

Таким чином, основа аналізу фінансового стану підприємства - це сукупність трьох видів джерел: бухгалтерської бази даних, комплект звітності та бухгалтерський баланс. Всі ці джерела розрізняються обсягом інформації, термінами формування і послідовністю складання. Природним є можливість внутрішнього аналітика проведення всіх трьох видів аналізу, розглянутих раніше, так як має доступ до всієї інформаційної бази. Одночасно зовнішній аналітик має більш скромні можливості для аналізу, що обумовлено наявністю вузького кола даних - часто це лише річна бухгалтерська звітність. У зв'язку з цим зовнішній аналітик в силах провести експрес-аналіз. Також, вище було зазначено про доцільність проведення внутрішнім аналітиком експрес-аналізу, так як отриману інформацію можна використовувати в оперативних цілях і в реальному режимі часу. Вказаним ні аргументи свідчать про необхідність проведення експрес-аналізу, так як його результати вкрай затребувані.

1.3. Порівняння зарубіжного і вітчизняного досвіду

проведення оцінки фінансового потенціалу підприємства

Сучасні світові тенденції свідчать, що світовий фінансовий ринок розвивався в умовах інтеграції, інновацій та глобалізації. У цих умовах функціонування різко зросла частка ринків, при цьому виникли нові фінансові ризики, вплив які необхідно мінімізувати. Отже, в сучасних умовах кожне підприємство повинно чітко орієнтуватися в складному лабіринті ринкових відносин, правильно оцінювати фінансовий потенціал, тактику і стратегію свого подальшого розвитку, а також фінансовий стан як свого підприємства, так і підприємств-партнерів. Ключовою метою фінансового аналізу є отримання ряду основоположних параметрів, «що надають об'єктивну картину фінансового стану комерційної організації, його прибутків і збитків, змін в структурі активів і пасивів, у розрахунках з дебіторами і кредиторами. Але також мета ж аналізу полягає і в тому, щоб постійно проводити роботу, спрямовану на його покращення фінансового стану комерційної організації.» [1, с.179] Аналіз фінансового стану також дозволяє виявити вже існуючі, і тільки намітилися проблеми і привернути до них увагу керівництва підприємства [2, с. 7] Західна практика демонструє активний розвиток процесів стандартизації в галузі кількісної оцінки і управління ризиками, як на національному, так і міжнародному рівнях. Підтвердженням тому стали національні стандарти Австралії та Нової Зеландії, Японії, Великобританії, Канади, ПАР і багатьох інших країн. Аналіз фінансового стану також дозволяє виявити вже існуючі, і тільки намітилися проблеми і привернути до них увагу керівництва підприємства [2, с. 7] Західна практика демонструє активний розвиток процесів стандартизації в галузі кількісної оцінки і управління ризиками, як на національному, так і міжнародному

рівнях. Підтвердженням тому стали національні стандарти Австралії та Нової Зеландії, Японії, Великобританії, Канади, ПАР і багатьох інших країн. Аналіз фінансового стану також дозволяє виявити вже існуючі, і тільки намітилися проблеми і повернути до них увагу керівництва підприємства [2, с. 7]. Західна практика демонструє активний розвиток процесів стандартизації в галузі кількісної оцінки і управління ризиками, як на національному, так і міжнародному рівнях. Підтвердженням тому стали національні стандарти Австралії та Нової Зеландії, Японії, Великобританії, Канади, ПАР і багатьох інших країн.

Методика проведення зарубіжного аналізу відрізняється по ряду напрямків з принципами кількісної оцінки ризиків та їх управлінні у вітчизняній практиці [46, с. 1012-1013].

Аналіз фінансової стійкості підприємств, прийнятий на Заході, а також відомі досі варіанти аналізу фінансового стану підприємств в Україні, спираються на статті та розділи бухгалтерських балансів, які містять дані тільки на початок і на кінець звітного періоду (року, кварталу) і є, в силу цього, статистичною характеристикою діяльності підприємства. В першу чергу, слід зазначити, що аналіз фінансової звітності, як в Україні, так і за кордоном проводиться на базі бухгалтерського балансу, проте в країнах з розвинутою ринковою економікою працівників, які не мають бухгалтерської освіти, навчають вмінню читати бухгалтерські документи, т. К. вони написані на специфічному мовою. У вітчизняній практиці робиться наголос на оцінку кредитоспроможності підприємства; не враховується сукупний ризик, пов'язаний з підприємством; про оцінку платоспроможності мови не йде взагалі; в свою чергу в зарубіжній практиці, хоча ефект сукупного ризику і розглядається, оцінка платоспроможності вноситься за межі аналізу фінансової

стійкості. Так як платоспроможність підприємства є зовнішнім проявом фінансової стійкості, розглядати їх раціональніше спільно, що призведе до більш об'єктивним висновків. У зарубіжній практиці аналіз фінансового стану проводиться переважно шляхом коефіцієнтного аналізу за окремими напрямками. Це дозволяє аналізувати різні підприємства, незважаючи на масштаби їх діяльності, визначаючи ефективність і прибутковість їх діяльності. Перевага віддається проведенню порівняльного аналізу, трендового аналізу, який включає в себе аналіз відносних показників. в свою чергу в зарубіжній практиці, хоча ефект сукупного ризику і розглядається, оцінка платоспроможності вноситься за межі аналізу фінансової стійкості. Так як платоспроможність підприємства є зовнішнім проявом фінансової стійкості, розглядати їх раціональніше спільно, що призведе до більш об'єктивним висновків. У зарубіжній практиці аналіз фінансового стану проводиться переважно шляхом коефіцієнтного аналізу за окремими напрямками. Це дозволяє аналізувати різні підприємства, незважаючи на масштаби їх діяльності, визначаючи ефективність і прибутковість їх діяльності. Перевага віддається проведенню порівняльного аналізу, трендового аналізу, який включає в себе аналіз відносних показників. в свою чергу в зарубіжній практиці, хоча ефект сукупного ризику і розглядається, оцінка платоспроможності вноситься за межі аналізу фінансової стійкості. Так як платоспроможність підприємства є зовнішнім проявом фінансової стійкості, розглядати їх раціональніше спільно, що призведе до більш об'єктивним висновків. У зарубіжній практиці аналіз фінансового стану проводиться переважно шляхом коефіцієнтного аналізу за окремими напрямками. Це дозволяє аналізувати різні підприємства, незважаючи на масштаби їх діяльності, визначаючи

ефективність і прибутковість їх діяльності. Перевага віддається проведенню порівняльного аналізу, трендового аналізу, який включає в себе аналіз відносних показників. оцінка платоспроможності виноситься за межі аналізу фінансової стійкості. Так як платоспроможність підприємства є зовнішнім проявом фінансової стійкості, розглядати їх раціональніше спільно, що призведе до більш об'єктивним висновків. У зарубіжній практиці аналіз фінансового стану проводиться переважно шляхом коефіцієнтного аналізу за окремими напрямками. Це дозволяє аналізувати різні підприємства, незважаючи на масштаби їх діяльності, визначаючи ефективність і прибутковість їх діяльності. Перевага віддається проведенню порівняльного аналізу, трендового аналізу, який включає в себе аналіз відносних показників. оцінка платоспроможності виноситься за межі аналізу фінансової стійкості. Так як платоспроможність підприємства є зовнішнім проявом фінансової стійкості, розглядати їх раціональніше спільно, що призведе до більш об'єктивним висновків. У зарубіжній практиці аналіз фінансового стану проводиться переважно шляхом коефіцієнтного аналізу за окремими напрямками. Це дозволяє аналізувати різні підприємства, незважаючи на масштаби їх діяльності, визначаючи ефективність і прибутковість їх діяльності. Перевага віддається проведенню порівняльного аналізу, трендового аналізу, який включає в себе

аналіз відносних показників, що призведе до більш об'єктивним висновків. У зарубіжній практиці аналіз фінансового стану проводиться переважно шляхом коефіцієнтного аналізу за окремими напрямками. Це дозволяє аналізувати різні підприємства, незважаючи на масштаби їх діяльності, визначаючи ефективність і прибутковість їх діяльності. Перевага віддається проведенню порівняльного аналізу, трендового аналізу, який включає в себе аналіз відносних показників.

Узагальнюючи український і зарубіжний досвід оцінки фінансового потенціалу, можна зробити висновок, що останні схильні до впливу багатьох чинників, і оцінити їх по одному показнику неможливо. Достовірну інформацію прийняття можна отримати, провівши аналіз грошових потоків, з урахуванням переваг обох систем фінансового аналізу та управління ризиків - зарубіжної і вітчизняної.

Таким чином, спостерігається певна відмінність в переліку показників для визначення фінансового стану підприємств і методах розрахунку подібних показників. Проведене дослідження показало, що, незважаючи на значущість фінансового стану та ризиків, у вітчизняній практиці до цих пір відсутні достовірні методи їх оцінки. Для успішного управління фінансовою стійкістю необхідно розробити і представити підхід до визначення даного поняття, що включає систему показників, які дозволять з високим ступенем достовірності визначити фінансову стійкість організації, і відповідно до результатів аналізу виробити способи і методи управління фінансовими ризиками.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ АТ
«АВТОПОБУТСЕРВІС»

2.1. Аналіз фінансового стану

Досліджуване підприємство АТ «Автопобутсервіс». Основна діяльність якого є торгівля товарами широкого асортименту (автотоварами) та надання в оренду власного нерухомого майна.

Таблиця 2.1.

Основні відомості про АТ «Автопобутсервіс»

Повне найменування	Акціонерне товариство закритого типу «Автопобутсервіс»
Серія і номер свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи	A00 № 702391
Дата проведення державної реєстрації	21.05.1995
Адреса	73000, м. Херсон, вул. Полтавська, 97
Статутний капітал (грн)	735000
Середня кількість працівників (осіб)	28
Основні види діяльності із зазначенням найменування виду діяльності та коду за КВЕД	46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна

Середньооблікова чисельність співробітників на даний момент 28 осіб. Нижче на рис. 2.1. представлена організаційна структура фірми.

Рис.2.1. Організаційна структура АТ «Автопобутсервіс»

З рис. 2.1. видно, що на даному підприємстві використовується лінійно-функціональна структура управління. При ній лінійні керівники є начальниками, а їм надають допомогу функціональні органи.

Вище керівництво підприємством АТ «Автопобутсервіс» здійснюється директором. Він здійснює координацію і керівництво всією діяльністю. Директор приймає рішення по термінових питань, здійснює контроль над діяльністю підприємства, призначає на посаду вищих посадових осіб.

Директор зобов'язаний забезпечити виконання планових завдань, всіх зобов'язань перед державним бюджетом, постачальниками і замовниками, банками.

Бухгалтерія здійснює облік і звітність, проводить інвентаризацію матеріальних цінностей і грошових коштів, контролює дотримання фінансової дисципліни.

Проведемо аналіз SWOT-аналіз підприємства

Таблиця 2.2.

Сильні і слабкі сторони АТ «Автопобутсервіс»

Фактори, що характеризують підприємство	переваги	недоліки

Менеджмент підприємства (підприємницька культура, система мотивації співробітників)	Є соціальна інфраструктура	-
Маркетинг (організація збуту, місце розташування, фаза життєвого циклу у провідних продуктів)	Зручне розташування точок заміни масла	Вузька спрямованість діяльності
Виробництво (виробничі фонди: стан і ресурси)	Широкий асортимент масел	Відсутня можливість впливати на постачальників масел, відсутність великих площ
Фактори, що характеризують підприємство	переваги	недоліки
Кадри (навички і професійні недоліки, поворотна структура)	Наявність необхідного персоналу підприємства	Відсутність фахівця з маркетингу

Таким чином, при наявності у підприємства соціальної інфраструктури, зручного розташування постів і наявності необхідного персоналу, в АТ «Автопобутсервіс» відсутній фахівець з маркетингу, а також немає системи маркетингу взагалі, що знижує його конкурентоспроможність.

Аналіз майнового стану АТ «Автопобутсервіс» полягає в оцінці статей активу і пасиву бухгалтерського балансу (додаток А) за допомогою горизонтального та вертикального аналізу. Динаміка змін майна і джерел його формування (активів і пасивів) АТ «Автопобутсервіс» за період 2017-2019 рр. представлена в таблицях 2.3, 2.4.

Таблиця 2.3.

Динаміка активів підприємства АТ «Автопобутсервіс» за 2017-2019 рр.

показник	2017		2018		2019	
	тис. грн.	темп зростання%	тис. грн.	темп роста%	тис. грн.	темп зростання%
Необоротні активи	10192	100,0	9604	94,2	9783	101,9
Оборотні активи	17468	100,0	12479	71,4	14768	118,3
БАЛАНС	27660	100,0	22083	79,8	24551	111,2

Динаміка активів наведена на рис 2.2.

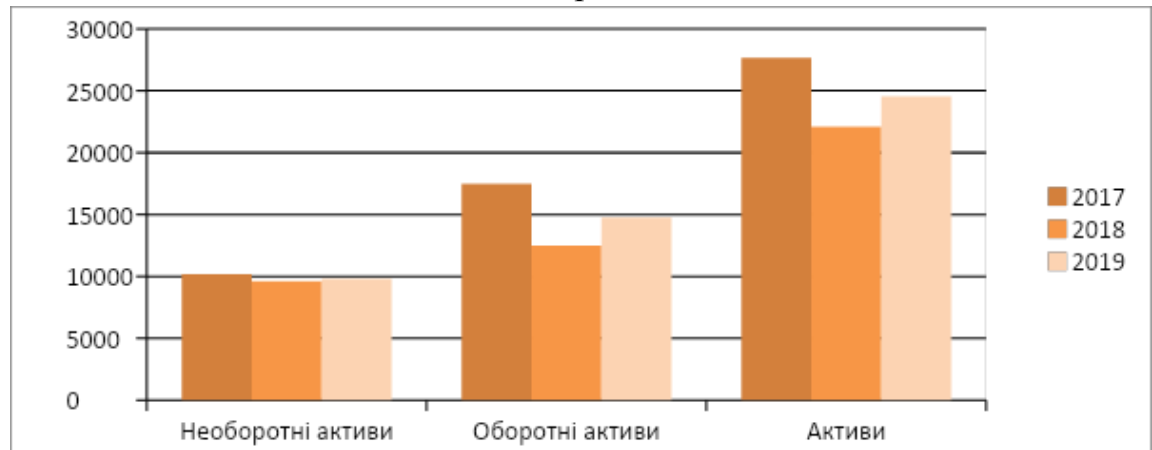

Рис. 2.2. Динаміка активів АТ «Автопобутсервіс» за 2017-2019 рр.

Аналіз показує, що за аналізований період обсяг активів підприємства в цілому виріс за 2019 рік на 11,2% до 2018 р.. При цьому поза оборотні активи поступово зменшуються, що викликано нарахуванням амортизації. Оборотні активи скоротилися в 2018 році збільшилися на 20,6% в порівнянні з минулим роком за рахунок скорочення запасів і дебіторської заборгованості. Однак уже в 2019 році спостерігається знову зростання в порівнянні з 2018 роком.

Динаміка пасивів підприємства приведена в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4.

Динаміка пасивів АТ «Автопобутсервіс» за 2017-2019 рр.

	2017		2018		2019	
	тис. грн.	темп зростання, %	тис. грн.	темп зростання, %	тис. грн.	темп зростання, %
Капітали і резерви	15517	100,0	10509	67,7	8738	83,1
Довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	2100	-
Короткострокові зобов'язання	12143	100,0	11574	95,3	13713	118,5
БАЛАНС	27660	100,0	22083	79,8	24551	111,2

На рис.2.3 відображено динаміку пасивів.

Рис.2.3 Динаміка пасивів АТ «Автопобутсервіс» за 2017-2019 рр.

Найбільшу частину пасиву становить власний капітал, який на

кінець 2019 року склав 8738 тис. грн. і скоротився в порівнянні з минулим роком на 16,9%. Довгострокових зобов'язань підприємство не має протягом 2017-2018 рр. Однак уже в 2019 році підприємство залучило довгостроковий кредит в сумі 2,1 млн. грн. Короткострокові зобов'язання зросли на 18,5% в 2019 році в порівнянні з минулим роком.

Так як темп зростання власного капіталу (в 2019 році 83,1%) нижче темпу зростання всього капіталу (в 2019 році 111,2%), можна говорити, що фінансова стійкість підприємства знижується.

2.2. Аналіз фінансової стійкості, ліквідності і платоспроможності

Аналіз фінансової стійкості підприємства дозволяє скласти уявлення про його справжнє фінансове становище і оцінити фінансові ризики, супутні його діяльності.

Один із критеріїв фінансової незалежності підприємства - забезпеченість його запасів (МПЗ) стійкими джерелами формування. Визначимо тип фінансової стійкості підприємства (таблиця 16).

Таблиця 2.5

Оцінка типу фінансової стійкості АТ «Автопобутсервіс»

Найменування	Сума, тис. грн.		
	2017	2018 рік	2019 рік
Наявність власних оборотних коштів	4325	-1095	-3045
Наявність власних оборотних і довгострокових позикових коштів	4325	-1095	-945
Загальна величина основних джерел формування запасів	5383	тисячі сорок два	5634
Загальна величина запасів	4510	1964	1304
Забезпеченість запасів власними джерелами	-185	-3059	-4349
Забезпеченість запасів власними і	-185	-3059	-2249

довгостроковими позиковими засобами			
Забезпеченість запасів загальними джерелами	873	-922	4330
Тип фінансової стійкості	нестійкий	кризовий	нестійкий

Таким чином, власні оборотні кошти підприємства на кінець 2019 р значно знизилися - не долік. В результаті розрахунків з 2017 по 2019 рр. запаси формувалися за рахунок власного оборотного капіталу, довгострокових і короткострокових позик. До кінця аналізованого періоду за всіма пунктами показники знижуються. В результаті в 2019 році підприємство має нестійкий фінансовий стан.

Оцінку фінансової стійкості підприємства продовжимо на основі розрахунку ряду відносних показників наведених в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Оцінка фінансової стійкості АТ «Автопобутсервіс» за 2017-2019 рр.

Найменування показника	2017р.	2018 р.	2019 р.
Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	0,56	0,48	0,36
Коефіцієнт поточної заборгованості	0,44	0,52	0,56
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,56	0,48	0,36
Коефіцієнт маневреності власних коштів	0,28	-0,10	-0,35
Коефіцієнт фінансової залежності	0,44	0,52	0,64

В цілому за результатами розрахунків на кінець аналізованого періоду підприємство визнається фінансово не стійким, так як зросла частка позикового капіталу і залежність від позикових коштів.

Підприємство стало активно використовувати позикові кошти кредитних установ, при цьому за останній рік зростання чистого прибутку не спостерігається.

Засоби по активу групуються за ступенем ліквідності в порядку убубання. Пасиви групуються за термінами погашення в порядку зростання. Розглянемо групи активів (таблиця 2.7.).

Таблиця 2.7

Групування активів АТ «Автопобутсервіс» за 2017-2019 рр. за ступенем ліквідності

Група	активи	Сума, тис. грн.		
		2017	2018 рік	2019 рік
A1	найбільш ліквідні	72	30	36
A2	швидко реалізовані	11729	8144	11027
A3	повільно реалізовані	4667	2305	1705
A4	важко реалізовані	11192	11604	11783
БАЛАНС		120660	72083	64551

Проаналізуємо групи пасивів (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8

Групування пасивів за терміновістю зобов'язань АТ «Автопобутсервіс» за 2017-2019 рр.

У структурі пасивів найбільшу частку складають найбільш термінові пасиви. Причому на кінець 2019 року їхня частка досягла 60% з 24% в 2017 році.

За даними розрахунків можна зробити висновок, у підприємства АТ «Автопобутсервіс» за другий і третій групі активів і пасивів є платіжний надлишок. Це свідчить, про те, що підприємство може погасити в повному обсязі короткострокові і довгострокові кредити і позики. Однак є недолік найбільш ліквідних активів, на що вказує негативна різниця між першою групою активів і пасивів. Але дана

ситуація не може свідчити про кризу неплатежів враховуючи, що в цю групу пасивів включена вся кредиторська заборгованість та інші короткострокові зобов'язання, які, як правило, не пред'являються кредиторами до оплати одночасно. Однак, недолік засобів А1 в повній мірі може бути заповнений засобами А2 (дебіторською заборгованістю). Отже, на поточний момент часу підприємство платоспроможне, тобто здатне погасити поточні зобов'язання за рахунок надходжень від дебіторів. Порівнюючи четверту групи активів і пасивів бачимо наявність у підприємства власного оборотного капіталу, що є необхідною умовою фінансової стійкості підприємства. Необхідно відзначити погіршення значення співвідношень між окремими групами активів і пасивів підприємства на кінець аналізованого року. За першою групою збільшується платіжний недолік, по другій і третій зменшується платіжний надлишок, а також падає значення власного оборотного капіталу підприємства. Таким чином, спостерігається зниження ліквідності балансу і платоспроможності підприємства. по другій і третій зменшується платіжний надлишок, а також падає значення власного оборотного капіталу підприємства. Таким чином, спостерігається зниження ліквідності балансу і платоспроможності підприємства. по другій і третій зменшується платіжний надлишок, а також падає значення власного оборотного капіталу підприємства. Таким чином, спостерігається зниження ліквідності балансу і платоспроможності підприємства.

Розрахуємо коефіцієнти ліквідності та отримані результати в таблицю 2.9.

Таблиця 2.9

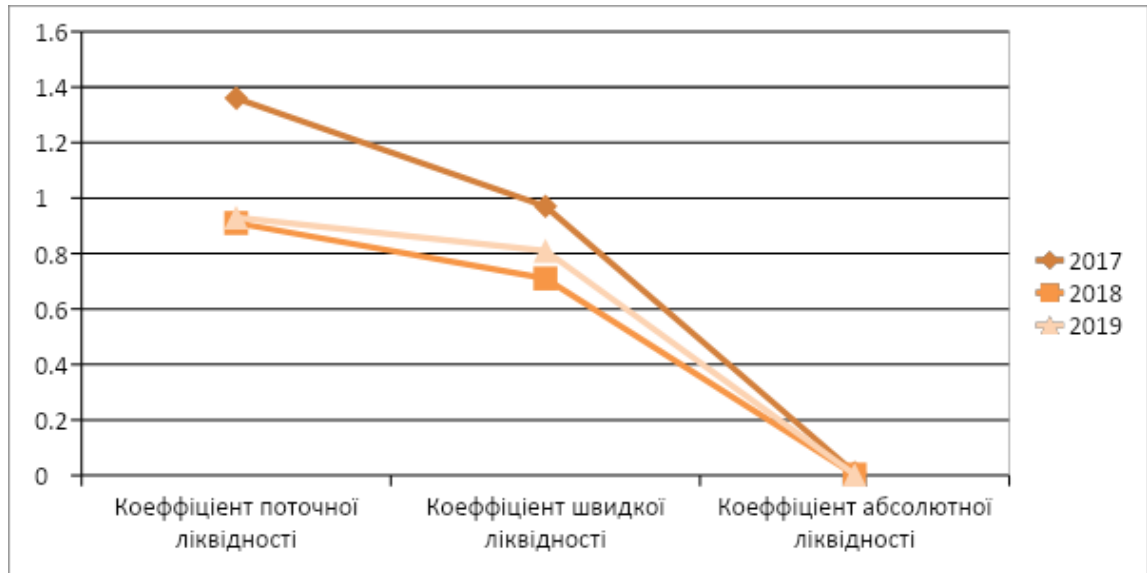
Аналіз коефіцієнтів ліквідності підприємства АТ «Автопобутсервіс» за 2017-2019 рр.

Показник	2017	2018 рік	2019 рік	норматив
----------	------	----------	----------	----------

1.Коефіцієнт поточної ліквідності	1,36	0,91	0,93	1,0-2,0
2.Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,97	0,71	0,81	0,8-1,0
3.Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,003	0,003	0,2

Динаміка розрахованих показників приведена на рис. 2.4.

Група	пасиви	Сума, тис. грн.		
		2017	2018 рік	2019 рік
П1	найбільш термінові	11085	9587	8079
П2	короткострокові	1058	1987	5634
П3	довгострокові	0	0	2100
П4	стійкі	15517	10509	8738
БАЛАНС		27660	22083	24551

Рис. 2.4. Динаміка коефіцієнтів ліквідності

Таким чином, коефіцієнт поточної ліквідності на кінець 2019 р склав 0,93, тобто 1 рубль короткострокових пасивів покривається 93 коп. поточних оборотних активів, що нижче норми (2,0). В динаміці з 2017 по 2019 рр. показник стрімко падає. Коефіцієнт швидкої ліквідності на кінець періоду склав 0,81. Норма 1,0 - наш показник нижче, отже, підприємство не володіє достатніми фінансовими можливостями для покриття боргів. В динаміці з 2017 по 2019 рр.

показник знижується. Коефіцієнт абсолютної ліквідності на кінець періоду склав 0,003, тобто на кожен рубль короткострокових зобов'язань підприємства є готівка в сумі приблизно не досягає підлогу копійки. По нормативу повинно бути 20 копійок готівки. Якщо коефіцієнти нижче норми, то це свідчить про нестачу ліквідних активів (т. Е. готівки та інших активів, які можна легко перетворити на грошові кошти) для погашення короткострокової кредиторської заборгованості. В динаміці з 2017 по 2019 рр. показник стрімко падає. Таким чином, на підприємстві, що аналізується все коефіцієнти поточної ліквідності і швидкої ліквідності, а також абсолютної нижче рекомендованих значень.

Далі розрахуємо коефіцієнти платоспроможності (табл.2.10)

Таблиця 2.10

Коефіцієнти платоспроможності АТ «Автопобутсервіс» за 2017-2019 рр.

Найменування	2017 рік	2018 рік	2019 рік	норматив
Коефіцієнт загальної платоспроможності	0,70	0,69	0,60	від 1 до 2 не менше 2
Коефіцієнт перспективної платоспроможності	0	0	0,82	1 і більше для України

Таким чином, коефіцієнт загальної платоспроможності показує здатність підприємства покрити всі свої зобов'язання (короткострокові і довгострокові) усіма своїми активами перед кредиторами.

Коефіцієнт перспективної платоспроможності характеризує терміни погашення короткострокових позикових коштів за рахунок середньомісячної виручки, в даному випадку підприємство має нульове значення і за рахунок середньомісячної виручки не може покривати свої зобов'язання, що говорить про його неплатоспроможності. Таким чином, в цілому підприємство не володіє абсолютною ліквідністю і

платоспроможністю, так як не може погасити поточну заборгованість. Однак у підприємства є передумови підвищення платоспроможності.

2.3. Основні напрямки покращення фінансового потенціалу підприємства

Результати проведеного аналізу показали, що рентабельність підприємства знижується. Так, на 1 грн. отриманої виручки підприємство отримало прибутку від продажів в 2016 році менше на 0,15 грн., ніж в минулому. Конкуренція на ринку зростає і, перш за все, великі гравці захоплюють все більшу частку. Одним із способів підвищення ефективності діяльності досліджуваного підприємства є розширення видів послуг, що надаються, так як обсяги отриманої за минулі роки виручки не дозволяють АТ «Автопобутсервіс» бути більш фінансово стійким і отримувати більший прибуток. З метою вирішення даних проблем пропонується відкрити автомийки самообслуговування, як додатковий сервіс для клієнтів.

Сьогодні концепція мийки самообслуговування в рівній мірі приваблива як для професіоналів мийного бізнесу, так і для автозаправних станцій, автосалонів і служб автосервісу, де такі мийки стають додатковим і стабільним джерелом доходу. Зараз є обладнання, яке задовольняє сучасним потребам технології зовнішньої і внутрішньої очищення автомобіля.

На максимальний і мінімальний прихід впливають такі умови:

- розташування з місцями проживання або часто відвідувані місця автомобілістами (АЗС, СТО або біля торгово-розважального центру, тобто всюди, де є потенційні клієнти). Близько 80% клієнтів це постійні клієнти, які проживають по близькості з мийкою або працюють не далеко від неї, 30% - клієнтів жінки, що

- доводить простоту і зручність користування мийкою;
- необхідний зручний в'їзд / виїзд і ефективна рекламна компанія (в даний час реклама проходить на рівні «від клієнта до клієнта»).
  - для найкращої пропускну здатності мийка повинна бути проїзна. Авто мобіль повинен в'їхати з одного боку і виїхати з іншого, це дозволить клієнту відразу ж заїхати на пост самообслуговування, тим самим економити час.
  - підприємцю рекомендується купувати обладнання, яке дозволить мити автомобіль, використовуючи контактну і безконтактну технологію. Контактна означає, що клієнт використовує щітку. Однак в зимовий час необхідно стежити за станом щітки, щоб вона не замерзають. Безконтактна технологія може бути представлена двома видами: мильний розчин під високим тиском, без піни; пінна технологія (як на традиційних автомийках).

У деяких виробників обладнання дозволяє організувати обидва види безконтактної технології на одному об'єкті (і мильний розчин, і піна) Представлення вибору майбутнім клієнтам може стати одним з конкурентних переваг АТ «Автопобутсервіс».

В цілому, витрати при роботі мийки самообслуговування за місяць, зведені в табл.2.11

Таблиця 2.11

Витрати на обслуговування мийки за рік

перелік витрат	Сума, грн.
Опалення теплих підлог і приміщення, де знаходиться обладнання (зимовий період)	37 366
Заробітна плата операторів	1 148 160
Сервісне обслуговування (65600 грн. за рік за все мийки)	65 600
Витрати на миючі засоби	39 119
вода	29 540
Утилізація води	29 540
електроенергія	22 524
Разом витрат	1 406 849

Таким чином, витрати на обслуговування мийок за рік становитимуть 1406849 грн. Розглянемо прогнозовану виручку від розміщення одного поста (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Прогноз фінансових результатів від розміщення одного поста

Перелік витрат	сума
Вартість миття 1 авто (середня), грн.	60
Вартість миття 1 авто (програма: щітка / шампунь / віск), грн.	100
Пропускна здатність (1 пост на добу) за стандартною програмою, од.	70
Пропускна здатність (1 пост на добу) за додатковою програмою, од.	18
Період, днів	211
Кількість постів, од.	4
Сума виручки / рік, грн.	5 064 000

Прогнозується, що застосування програми з додатковими функціями в місяць становитиме близько 25% (виходячи з попиту на автомийках конкурентів). Звідси виручка з урахуванням середньої ціни за мийку складе 3544800 грн. Виручка з урахуванням ціни за одиницю функції миючого засобу складе 1519200 грн.. Загальна сума виручки за рік складе 5064000 грн.. З метою залучення нових клієнтів необхідно провести рекламну кампанію. Плановані витрати на рекламу становлять 5% від виручки або 253200 грн..

Таким чином, прибуток підприємства за рік складе 3403951 грн.

Для реалізації даного проекту АТ «Автопобутсервіс» буде потрібно інвестувати 2194 тис. грн. (вартість обладнання та поточні витрати), що дозволить отримати чистий прибуток за підсумками першого року в розмірі 2,2 млн. грн. Аналіз діяльності підприємства за 2016 рік показав, що, незважаючи на наявність постійної клієнтської бази конкуренція на ринку зростає. Тому відкриття постів самообслуговування дозволить АТ «Автопобутсервіс» залучити додаткових клієнтів і збільшити ефективність господарської діяльності.

ВИСНОВОК

Метою нашого дослідження був аналіз фінансового потенціалу підприємства АТ «Автопобутсервіс» за 2017-2019 роки та розробка шляхів його поліпшення. Для зазначеної мети були вирішені поставлені у вступі завдання.

Аналіз теорії розглянутого питання показав, що фінансовий стан підприємства - це характеристика його майнового стану і розміри його зобов'язань на певну дату, одночасно з цим, це і характеристика здатності підприємства відповідати за своїми зобов'язаннями (тобто його фінансова стійкість) , а також його здатність розвинути і збільшувати економічний потенціал.

Проведений аналіз показав, що підприємство має абсолютну фінансову стійкість. Однак спостерігається підвищення частки залежно від залученого капіталу. У 2019 році частка власного капіталу скоротилася до 35,6%, що викликано скороченням чистого прибутку за підсумками 2019 року. Позиковий капітал виріс в результаті залучення короткострокового кредиту.

Власний капітал фінансує не тільки необоротні активи, а й 100% запасів. Позиковий капітал фінансує лише дебіторську заборгованість і

залишки грошових коштів. Така політика фінансування активів зазвичай вва жається консервативною. Вона забезпечує високий рівень фінансової стійкості підприємства і мінімальний фінансовий ризик.

Підприємство має низький рівень прибутковості, оскільки максимальне зростання чистого прибутку спостерігається в 2017 р. весь чистий прибуток підприємства ка піталізується - спад нерозподіленого прибутку в пасиві балансу за 3 роки склав на початок періоду 88347 і до кінця періоду 2019 р. 34400 тис. грн. це і свідчить про причини спаду фінансової стійкості підприємства. АТ «Автопобутсервіс» слід віднести до середньо рентабельним підприємствам і присутній тенденція зниження всіх показників рентабельності. В цілому зниження прибутку і рентабельності вказує на зниження економічного потенціалу підприємства і на зниження віддачі всіх використовуваних ресурсів. Сильне негативний вплив на діяльність АТ «Автопобутсервіс» надає сильна конкуренція на ринку постів заміни масла, а також поява нових гравців на ринку. Значне негативне вплив також надає слабка маркетингова політика, а також відсутність можливості впливати на постачальників масел, відсутність великих площ.

АТ «Автопобутсервіс» з метою підвищення ефективності діяльності було запропоновано розширити перелік послуг, що надаються, для чого було розглянуто проект постів автоматизованих мийок самообслуговування.

Тому, довгостроковий розвиток АТ «Автопобутсервіс», забезпечення його стабільність, комерційний успіх та сталий стан на ринку залежать від ефективного стратегічного управління і успішної реалізації стратегії. Підприємству з метою підвищення ефективності діяльності було запропоновано розширити перелік послуг, що надаються, для чого було розглянуто проект постів автоматизованих мийок самообслуговування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азарова А.О. Математичні моделі та методи оцінювання фінансового стану підприємства: монографія. Вінниця: ВНТУ. 2012. 172 с.
2. Белінська О.В. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2012. № 4. Т.3. С. 267-271.
3. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмежицька Н.Ю. Фінансовий аналіз : навч. посіб. К.: Вид-во КНЕУ, 2015. 592 с
4. Гайдар С. М. Коефіцієнтний підхід до оцінки фінансової стійкості підприємств. *Торгівля і ринок* 2017. №27. С. 443-449.
5. Голубєва Т.С., Колос І.В. Методологічні підходи до оцінки ефективності діяльності підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 5. С. 66-71.
6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. – [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
7. Грідчина М. В. Управління фінансами акціонерних товариств : навчальний посібник К. : А.С.К., 2015. 384 с.
8. Державна служба статистики України : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – URL: www.ukrstat.gov.ua/
9. Довгань Л.Є., Пастухова В.В., Савчук Л.М. Корпоративне управління : навч. пос. К.: Кондор, 2015. 180 с.
10. Загора Т.О. Економічна діагностика: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 400с.
11. Льбіна С. Б., Журба Т. С. Контролінг процесів господарської діяльності в харчовій промисловості : навч. посіб. К. : Професіонал, 2013. 592 с.
12. К.: Знання, 2015. 580с.
13. Карнаушенко А.С., Петренко В.С. Поняття краудфандингу та його роль в національній економіці. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2020. №.1. С. 139-147. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.2.18>.
14. Карнаушенко А.С., Петренко В.С. Шляхи розвитку селенгу та лізингу у аграрних підприємствах України. *Вісник Одеського національного університету*. 2013. Т. 18. Вип. 4/2. С. 31-34.
15. Кизим М.О., Забродський В.А., Зінченко В.А., Копчак Ю.С. Оцінка і діагностика

- фінансової стійкості підприємства: Монографія. Х.: Вид. дім
- 16.Климчук С. В. Напрями оцінки руху грошових потоків як визначальної компоненти фінансової стійкості. *Економіка АПК*. 2016. №9. С. 52.
  - 17.Комарецька П. В. Фінансовий потенціал : його складові, фактори впливу та умови розвитку. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна «Еволюція наукових знань і сучасні проблеми економічної теорії»*. 2015. № 663. С.144-148.
  - 18.Костевич О.Д. Фінансовий потенціал як фактор сталого розвитку. *Вісник Чернігівського технологічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2016. № 43. С. 54–59.
  - 19.Кузенко Т.Б., Сабліна Н. В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. №4. С. 123–132.
  - 20.Левченко Н.М. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до діагностики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2012. №2. С. 114–117.
  - 21.Манів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства: навчальний посібник.
  - 22.Мармуль Л.О., Петренко В.С. Стратегічне позиціонування підприємств з іноземними інвестиціями в аграрній сфері економіки *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2017. № 4 (40). С. 43-48.
  - 23.Марцин В. Економічний аналіз структури ризиків діяльності лізингових компаній та шляхи їх мінімізації. *Економіст*. 2014. №4. С. 34–38.
  - 24.Мохненко А.С. Аналіз ефективності функціонування підприємств продовольчої сфери / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // *Обліково-аналітичне забезпечення й оподаткування розвитку суб'єктів агробізнесу та сільських територій: колективна монографія; за ред. Л.О. Мармуль. – Херсон: Айлант, 2019. – С. 223-235.*
  - 25.Мохненко А.С. Економічна сутність конкуренції і конкурентоспроможності / А.С. Мохненко // *Таврійський науковий вісник. – Херсон, 2010. – № 68. – С. 165-171.*
  - 26.Мохненко А.С. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // *Розвиток підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища: управління, реалізація та перспективи: колективна монографія; за ред. Шарко*

- М.В. – Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2019. – С. 227-243.
27. Мохненко А.С. Оцінка конкурентоспроможності підприємств агропромислового сектору економіки / А.С. Мохненко // Сучасний стан та пріоритети розвитку системи обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів господарювання агропромислового сектору економіки: монографія; за ред. Л.О. Мармуть. – Херсон: Айлант, 2018. – С. 158-167.
28. Мохненко А.С. Підвищення економічної ефективності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів / А.С. Мохненко // Теорія, методологія і практика обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів агробізнесу та сільських територій: нові реалії та перспективи в умовах інтеграційних процесів: колективна монографія; за ред. Л.О. Мармуть. – Херсон: Айлант, 2020. – С. 187-200.
29. Мохненко А.С. Стратегія розвитку регіонального газотранспортного підприємства / А.С. Мохненко, К.В. Мельникова, О.М. Федорчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". – Херсон, 2018. – № 32. – С. 91-94.
30. Мохненко А.С. Управління конкурентоспроможністю підприємства на основі застосування системного підходу / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька / Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту – Черкаси, 2018. – № 2 (25). – С. 13-25.
31. Мохненко А.С. Формування системи забезпечення зовнішньоекономічної діяльності газотранспортного підприємства / А.С. Мохненко // Структурна модернізація економіки: прогностні сценарії та перспективи розвитку регіону: монографія; за ред. проф. Шарко М.В. – Херсон: ПП "Вишемирський", 2018. – С. 276-284.
32. Оспіщев В.І., Нагорна І.В. Класифікація чинників впливу на фінансову стійкість підприємств. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі і послуг*. 2016. Вип. 2(10). С. 218-223.
33. Петренко В. С., Карнаушенко А. С. Фінансування інноваційного молодіжного підприємництва шляхом залучення венчурних коштів. *Бізнес Інформ*. 2020. №7. С. 242–248. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-7-242-248>
34. Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Сучасний стан та перспективи розвитку доставки продуктів харчування в Україні. *Приазовський економічний вісник*.

2020. № 1(18). С. 132-138 DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-1-24>
- 35.Портна О. В. Контролінг : навч. посіб. Львів : «Магнолія–2006». 2013.
- 36.Русіна Ю.О., Полозук Ю.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. *Міжнародний науковий журнал. Секція: Економічні науки*. 2015. № 2. С. 91-94.
- 37.Руснак А.В., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Legislative support of innovation activity in Ukraine: problems and ways to overcome them. *Ефективна економіка*. №10. 2018.
- 38.Руснак А.В., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Аналіз фундаментальних методів бюджетування з метою розроблення організаційної бюджетної політики. *Причорноморські економічні студії*. Вип. 33. 2018. С. 203-208.
- 39.Самсонова К.В. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства. *Збірник наукових праць Кіровоградського національного технічного університету*. 2017. №4. С. 125-134.
- 40.Танклевська Н.С., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Економічна сутність та види криптовалюти у світі. *Бізнес навігатор*. 2017. Вип. 4-2 (43). С.133-138.
- 41.Тарасюк Г.М. Управління проектами: навч. посіб. К.: Каравела, 2016. 344с.
- 42.Ткаченко А.М., Єлець О.П. Дескриптивні моделі діагностики фінансовоекономічної діяльності підприємства. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. № 4. С. 149-151.
- 43.Федорчук О.М., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Агропромислові кластери: проблеми, переваги та перспективи. *Проблеми системного підходу в економіці*. Вип. 4 (78). 2020. С. 63-70.
- 44.Федорчук О.М., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Інноваційна інфраструктура як основа формування конкурентоспроможності підприємств регіону. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту Серія: економіка і менеджмент*. Вип. 42 (27).2019. С. 126-134
- 45.Хринюк О. С., Бова В.А. Сутність фінансового потенціалу підприємства.
- 46.Школьник І. О., Боярко І.М., Сюркало Б.І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Суми : Університетська книга. 2013. 267 с.
- 47.Яловий Г.К., Бакеренко Н.П. Концептуальні підходи до визначення фінансової стійкості підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2016. вип. 18.5 С. 115-124.

48. Karnaushenko, A., Petrenko, V., Tanklevska, N., Borovik, L., & Furdak, M. (2020). Prospects of youth agricultural entrepreneurship in Ukraine. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 6(4), 90-117. <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.04.06>
49. Mokhnenko A. Concept of sustainable development of the food sector enterprises in the competitive environment / A. Mokhnenko, O. Fedorchuk, O. Protosivitska // *Development of the innovative environmental and economic system in Ukraine: monograph; edited by Khudolei V., Ponomarenko T.* – Prague: OKTAN PRINT s.r.o., 2019. – С. 123-141.
50. Mokhnenko A. Integration of the supply chain management and development of the marketing system / I. Perevozova, L. Horal, A. Mokhnenko, N. Hrechanyk, A. Ustenko, O. Malynka, L. Mykhailyshyn // *International Journal of Supply Chain Management*. – 2020. – № 9. – Issue 3. – P. 496-507.
51. Mokhnenko A. Mathematical-Logistic Model of Integrated Production Structure of Food Production / A. Mokhnenko, V. Babenko, O. Naumov, I. Perevozova, O. Fedorchuk // *CEUR Workshop Proceedings*, 2020, Volume 2732, P. 446-454.
52. Mokhnenko A. Software economy as a vector of management of innovative infrastructure of the region / A. Mokhnenko, O. Fedorchuk, K. Melnikova // *Вісник Хмельницького національного університету. Серія "Економічні науки"*. – Хмельницький, 2019. – № 5. – С. 7-10.
53. Tanklevska, N., Petrenko, V., Karnaushenko, A., & Melnykova, K. (2020). World corn market: analysis, trends and prospects of its deep processing. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 6(3), 96-111. <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.03.06>